



6th International Scientific Conference
“The Readings of Albertas Vijūkas-Kojalavičius 2026” (RAVK6)
24 October 2026 | Mykolas Oginskis Palace, Plungė, Lithuania

Dr Filomena Maria de Castro Alves
Portugal

Presentation

“Maria II of Portugal: A Dynastic Bridge between Lithuania, Poland and Nineteenth-Century Europe: Genealogy, Jagiellonian Heritage and the Liberal Transformation of Portugal”

Abstract

This paper analyses Maria II of Portugal (1819–1853) as a dynastic link between the Portuguese tradition and the great sovereign houses of Central and Eastern Europe, with particular emphasis on the historical legacy of the Grand Dukes of Lithuania and the Kings of Poland. Through her mother, Archduchess Maria Leopoldina of Austria, Maria II descended from the House of Habsburg and, through documented genealogical lines, from the Jagiellonian dynasty and the Lithuanian ruling dynasty.

One line leads through Anna Jagiellon and Władysław II of Hungary and Bohemia to Casimir IV Jagiellon, Jogaila/Władysław II Jagiello, Algirdas and Gediminas. A second line, through Cimburga of Masovia and Alexandra of Lithuania, further reinforces the connection between the Lithuanian, Piast and Habsburg dynasties. This genealogy places Maria II within a broader European framework shaped by the political and dynastic importance of Lithuania, Poland and the Jagiellonian heritage.

The paper also examines the reign of Maria II, which was decisive for the consolidation of Liberalism and Constitutional Monarchy in Portugal. Her marriage to Ferdinand II of Saxe-Coburg and Gotha in 1836 reinforced the European dimension of the Portuguese monarchy, while her reign was associated with institutional consolidation and developments in education, culture, the arts, architecture, transport, communications and charitable institutions.

Finally, the study considers Maria II as wife, mother and queen, including the role of the royal family in the representation of constitutional monarchy. Her descendants ensured the continuity of the House of Braganza and shaped the Portuguese monarchy throughout the nineteenth century. Her genealogy therefore constitutes a significant point of convergence between the historical experience of Portugal and the dynastic heritage of Lithuania and Poland.

Biography

Dr Filomena Maria de Castro Alves is a Portuguese art historian, art researcher, curator, art critic and lecturer. She holds a PhD in Art Research from the University of Santiago de Compostela (1997). Her interdisciplinary research interests encompass European Art History, Cultural Heritage, Genealogy, Dynastic History, Aristocratic Culture and Historical Memory. She has extensive experience in teaching, curatorial and cultural consultancy, art evaluation, and collaboration with galleries, collectors and cultural institutions. Her research also addresses European royal and noble families, dynastic networks, the Jagiellonian and Habsburg heritage, and historical relationships between Portugal, Poland and Lithuania.

Dr. Filomena Maria de Castro Alves

Portugalija

Pranešimas

„Portugalijos karalienė Marija II: Jogailaičių paveldas, genealoginiai ryšiai su Lietuva ir Lenkija bei Portugalijos liberalioji transformacija“

Santrauka

Pranešime nagrinėjama Portugalijos karalienės Marijos II (1819–1853) genealogija ir jos dinastiniai ryšiai su Vidurio bei Rytų Europos valdovų giminėmis. Ypatingas dėmesys skiriamas jos sąsajoms su Lietuvos didžiaisiais kunigaikščiais ir Lenkijos karaliais.

Per motiną, Austrijos erchercogienę Mariją Leopoldiną, Marija II buvo susijusi su Habsburgų dinastija. Genealoginė linija per Oną Jogailaitę veda iki Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kazimiero Jogailaičio, Jogailos, Algirdo ir Gedimino. Kita genealoginė linija siejama su Mazovijos kunigaikštyte Cimburga ir Lietuvos kunigaikštyte Aleksandra. Ji atskleidžia Lietuvos valdovų dinastijos, Mazovijos Piastų ir Habsburgų giminystės ryšius.

Šie genealoginiai ryšiai leidžia Marijos II kilmę vertinti platesniame Europos dinastinės istorijos kontekste. Jogailaičių dinastija buvo viena reikšmingiausių Vidurio ir Rytų Europos politinių jėgų. Jos atstovai valdė Lietuvą ir Lenkiją, o skirtingais laikotarpiais – taip pat Vengriją ir Čekiją.

Antroje pranešimo dalyje nagrinėjamas Marijos II valdymas ir jos vaidmuo įtvirtinant liberalizmą bei konstitucinę monarchiją Portugalijoje. Jos valdymo laikotarpiu šalis išgyveno reikšmingas politines ir visuomenines permainas. 1836 m. sudaryta santuoka su Ferdinandu II iš Saksų-Koburgų ir Gotų dinastijos dar labiau sustiprino Portugalijos monarchijos ryšius su kitomis Europos valdovų dinastijomis.

Marijos II valdymas taip pat siejamas su valstybės institucijų stiprinimu ir šalies modernizacija. Pokyčiai vyko švietimo, kultūros, meno, architektūros, transporto, komunikacijų ir labdaros srityse. Pranešime aptariamas ir asmeninis karalienės gyvenimas – jos, kaip žmonos, motinos ir valdovės, vaidmuo. Marija II mirė 1853 m., gimdydama vienuolikąjį vaiką. Jos palikuonys užtikrino Bragansų dinastijos tęstinumą ir turėjo didelę reikšmę XIX a. Portugalijos monarchijos istorijai.

Marijos II genealogija atskleidžia reikšmingą Portugalijos istorijos sąsają su Lietuvos ir Lenkijos dinastiniu paveldu.

Pranešėjos pristatymas

Dr. Filomena Maria de Castro Alves – Portugalijos meno istorikė, meno tyrėja, kuratorė, meno kritikė ir dėstytoja. 1997 m. Santiago de Compostela universitete ji įgijo meno tyrimų daktaro laipsnį. Jos tarpdisciplininių tyrimų sritys apima Europos meno istoriją, kultūros paveldą, genealogiją, dinastijų istoriją, aristokratų kultūrą ir istorinę atmintį. Ji turi ilgametę dėstyto, kuratorinės ir kultūrinės konsultacinės veiklos, meno vertinimo bei bendradarbiavimo su galerijomis, kolekcininkais ir kultūros institucijomis patirtį. Jos tyrimai taip pat apima Europos karališkąsias ir kilmingąsias gimines, dinastinius tinklus, Jogailaičių ir Habsburgų paveldą bei istorinius Portugalijos, Lenkijos ir Lietuvos ryšius.